

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3013/2020. (II. 4.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Békéscsabai Járásbíróság 5.P.20.433/2016/37. számú ítélete, a Gyulai Törvényszék 2.Pf.25.460/2017/6. számú ítélete, a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.222/2018/6. számú ítélete, valamint a Békéscsabai Járásbíróság 5.P.20.433/2016/59. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Becsei Zoltán ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben kérte a Békéscsabai Járásbíróság 5.P.20.433/2016/37. számú ítélete, a Gyulai Törvényszék 2.Pf.25.460/2017/6. számú ítélete, a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.222/2018/6. számú ítélete, valamint a Békéscsabai Járásbíróság 5.P.20.433/2016/59. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasszal támadott döntésekben megállapított tényállás szerint az indítványozó (az alapügy alperese) 2000. november 20-tól 2010. június 1-jéig önálló képviselőre jogosult vezető tisztviselője volt az adós gazdálkodó szervezetnek. Az adós és egy bank között 2009. június 12-én bankszámlahitel-szerződés jött létre 20.000.000 Ft hitelkeret biztosítására, a megjelölt kamatláb mellett. A bankszámlahitel-szerződést az indítványozó az adós tulajdonosaként aláírta, egyúttal a szerződés záradéka szerint készfizető kezesként kijelentette a bankszámlahitel-szerződés rendelkezéseinek megismerését, amely alapján vállalta a biztosíték nyújtását. Az indítványozó 2009. június 12-én készfizető kezeséget vállalt az adós által kötött bankszámlahitel-szerződéssel kapcsolatban 20.000.000 Ft és járulékai megfizetésére. A szerződő felek a bankszámlahitel-szerződést három alkalommal módosították. A harmadik szerződésmódosítás értelmében megszűnt az adós bankszámla-hitelkeret igénybevételi lehetősége, az általa addig igénybe vett 20.000.000 Ft hitelösszeget (tartozást) a bank átvezette egy, a tartozás nyilvántartása céljából megnyitott számlára; a tartozást az adós 60 egyenlő részletben kellett hogy megfizesse. A bankszámlahitel-szerződés módosításait az indítványozó a társaság ügyvezetőjeként és készfizető kezesként is aláírta. A bank 2010. december 1-jén azonnali hatállyal felmondta az adóssal kötött bankszámlahitel-szerződést, felmondó nyilatkozatát a készfizető kezes indítványozó részére is megküldte. A bankszámlahitel-szerződésből eredő követelés biztosítására egy hitelgarancia zrt.-vel kötött készfizető kezesi szerződés alapján a kezes 2011. február 15-én 16.736.876 Ft-ot megfizetett a hitelező bank részére. A hitelgarancia zrt. és a bank 2014. november 12-én a felperesre engedményezték az adóssal kötött bankszámlahitel-szerződésből eredő követelésüket, a hitelgarancia zrt. 16.736.875 Ft és járulékai, a hitelező bank 4.406.585,9 Ft és járulékai összegében. Az engedményezésről szóló értesítést az indítványozó 2015. február 17-én átvette. A felperes részére teljesítés az engedményezett követelésből nem történt, sem az adós, sem az indítványozó részéről.
- [3] 3. A felperes módosított keresetében 5.285.000 Ft és járulékai megfizetésében kérte az indítványozó (mint alperes) marasztalását.
- [4] 4. Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az indítványozót, hogy fizessen meg a felperesnek 5.285.000 Ft tőkét és járulékait, a keresetet ezt meghaladóan elutasította. Az indítványozó fellebbezése folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, a kereset elutasítását, másodlagosan az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat hozatalára.
- [5] 5. A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül, ám azt nem találta jogszabály-sértőnek, és a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

- [6] 3. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve a Békéscsabai Járásbíróság 5.P.20.433/2016/37. számú ítélete, a Gyulai Törvényszék 2.Pf.25.460/2017/6. számú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.222/2018/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mert álláspontja szerint azok sértik az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdését, a VI. cikk (2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit. Indokolása szerint a bíróságoknak az ügy lényegi részeire vonatkozó alperesi, indítványozói hivatkozásokat – a 7/2013. (III. 1.) AB határozatban kifejtettek tekintetével – kellő alapossággal meg kellett volna vizsgálniuk, és mivel a felperes nem csatolta a felek közötti szerződés összes komponensét, így a bíróságok nem voltak abban a helyzetben, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből következő kellő alapossággal tudják megvizsgálni az alperes indítványozó hivatkozásait, a komplett szerződés nélküli ítélezési gyakorlat – álláspontja szerint – így „önmagában megalapozza az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértését”. Az eljáró bíróságok továbbá nem vizsgálták meg, hogy a felperes adatkezelése az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 66. § (1) bekezdésének megfelelően történt-e.
- [7] Az indítványozó 2019. február 26-án postára adott beadványában alkotmányjogi panaszát kiegészítette azzal, hogy kérelmét az időközben megszületett, a végrehajtás felfüggesztése tárgyában hozott döntés (a Békéscsabai Járásbíróság 5.P.20.433/2016/59. számú végzése) alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére is kiterjeszti.
- [8] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek.
- [9] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [10] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozó indítványi elem tekintetében az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy „[a]z eljárás lefolytatása, a tényállás megállapítása és értékelése, az alkalmazandó jog meghatározása és annak az értelmezése kizárólag a rendes bíróság feladata” {3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [11] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}. A fentebb kifejtettek fényében az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy a bíróság ténymegállapítási folyamatát felülbírálja, illetve a bíróság mérlegelését, annak okszerűségét megkérdőjelezze.
- [12] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy a(z) – indítványozó által hivatkozott – tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [13] Az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy a támadott ítélet részletes és a felülvizsgálati kérelem egyes elemeit érintő indokolást tartalmaz-e, és megállapította, hogy e tekintetben nem veti fel a panasz az alaptörvény-ellenesség kételyét. Az indítványozó által előadott érvek alapján ugyanis az indokolási kötelezettség megsértése nem merül fel, mivel a bíróságok az indítványozónak az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit megvizsgálták és ennek értékeléséről számot adtak. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntések alaptörvény-ellenességének alátámasztására. Ezért az indítvány e vonatkozásban sem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét {3179/2016. (IX. 26.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [14] Az indítványozó, bár kifejtette, hogy az álláspontja szerint az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében rögzített személyes adatok védelméhez való joga is sérelmet szenvedett, érvei azonban tartalmilag törvényességi kérdé-

seket érintenek. Az indítványozónak az Infotv. hivatkozott rendelkezése figyelmen kívül hagyásával összefüggő érvei valójában az ügyben meghozott, az indítványozó számára sérelmes bírósági döntés megállapításainak tartalmi, és nem alkotmányossági kritikáján alapulnak, valamint az indítványozó számára sérelmes döntések törvényességének megítélésével összefüggő kérdések, amely kérdések elbírálására az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel.

- [15] Az Alkotmánybíróság arra számos határozatában rámutatott, hogy nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {elsőként: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban nem állított olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel, ami a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tenné.
- [17] 5. Az indítványozó indítvány-kiegészítésében támadott, végrehajtás felfüggesztése tárgyában hozott döntés (a Békéscsabai Járásbíróság 5.P.20.433/2016/59. számú végzése) alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló indítványi elem tekintetében az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [18] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen fordulhat az Alkotmánybírósághoz, amennyiben valamely az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme áll fenn. Az Alkotmánybíróságnak a végrehajtás felfüggesztése tárgyában hozott végzések elleni alkotmányjogi panasz megengedhetősége kapcsán kialakított álláspontja az, hogy a végrehajtás felfüggesztése tárgyában hozott végzések nem minősülnek érdemi határozatnak, nem a végrehajtási eljárás érdemében hozott, és nem is az azt befejező, hanem a végrehajtási eljárás során hozott bírósági döntések, amelyek ellen nincs helye alkotmányjogi panasz előterjesztésének {3197/2016. (X. 11.) AB végzés, Indokolás [30]; 3168/2018. (V. 16.) AB végzés, Indokolás [45]–[46]; 3364/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [28]}. Emiatt az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ára hivatkozással a végzés tekintetében előterjesztett alkotmányjogi panasz befogadhatósága további feltételeinek vizsgálatát mellőzte.
- [19] 6. Mindezeket figyelembe véve az indítvány nem felel meg részben az Abtv. 27. §-ában, illetve részben az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadási feltételnek, így az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. §-ára, 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a* és *h*) pontjaira tekintettel – visszautasította.
- [20] Az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság a jogerős ítélet végrehajtását az alkotmányjogi panasz eljárásának befejezéséig függessze fel. Az Alkotmánybíróság kivételesen, az Abtv. 61. § (1) bekezdésében foglalt körülmények fennállása esetén hívhatja fel a bíróságot a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére, jelen ügyben azonban a visszautasításra tekintettel erről nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2020. január 21.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/362/2019.

